

Дечја права 1/2

Тема : Права деце

Десно

Морално и
грађанско
васпитање

30/45

Активност у учионици

Специфични циљеви :

- Подизање свести деце о појмовима права и обавеза кроз примере из свакодневног живота.
- Знање како разликовати права и обавезе.

Материјал

- Сликаство
- Довољно за прављење постера
- Карташка игра
- Пројектор (опционо)

Додатак:

- Видео:
<https://www.youtube.com/watch?v=Tv3jgxcgv4UI>
- Пример листа о правима и

Креирали су га турски и румунски наставници у оквиру Еразмус+ пројекта „Грађани сутрашњице: Заједничка Европа“, који је суфинансирала Европска унија у њиховом Глобалном селу. Ова активност позива децу да истраже једну од основних вредности Европе: „**промовисање социјалне правде и заштите, једнакости између жена и мушкараца и заштите права деце**“, подстичући их да на нови начин сагледају своје свакодневно окружење и богатство континента.

1. Увод

Привлачење пажње деце (2 мин)

Уведите тему: „Сви се буде ујутру и обављају радње. Да ли мислите да су оне обавезне или их радимо зато што желимо?“

Интеракције са децом.

Преглед (5 мин)

- Погледајте анимацију о УНИЦЕФ-у или правима детета.
- УРЛ адреса: <https://www.youtube.com/watch?v=Tv3jgxcgv4UI>
- Повратне информације о **правима деце**.

Мини дискусија: Права или обавезе?

„Доручак... Право или обавеза?“
„Играње игре... Право или обавеза?“
„Ићи у школу... Право или обавеза?“

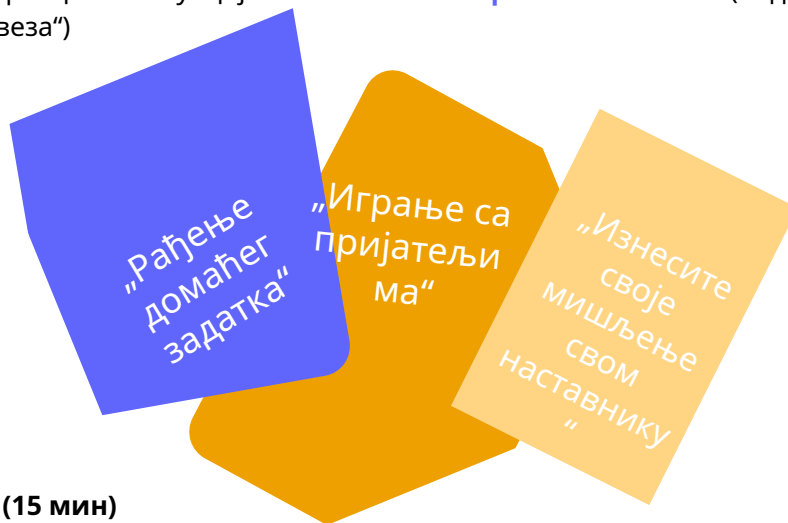

Ученици одговарају подизањем руку, а ви записујете одговоре на табли.

2. Истраживање

Дистрибуција карата (2 мин)

Поделите картице са ситуацијама везаним **за права и обавезе**. (видети додатак „пример права и обавеза“)

Групни рад (15 мин)

Формирају се групе од 2-3 деце. Свака група дели своје картице на **Права и обавезе**. Бирају 1-2 картице и илуструју их цртежом или кратким текстом на постеру у дигиталном формату (Canva, Padlet).

3. Кратка питања и одговори (3 мин)

Поставите питања свакој групи:

„Зашто сте изабрали баш ово право?“
„Шта би се десило да није обавезно?“

Групе могу размењивати своје мапе једна са другом и упоређивати своје идеје.

3. Сада је наш ред да говоримо!

Презентација (10 мин)

- Свака група дели свој постер или цртеж.
- Деца дају кратка објашњења.

Пример: „Ово смо изабрали као право/обавезу...јер...“

Дискусија (10 мин)

„Да ли су нека права једнака за све?“
„Шта би био живот без обавеза?“

Деца коментаришу међусобно идеје.

Дечја права и вредности ЕУ (2/2)

Тема : Дечја права кроз призму вредности ЕУ

Десно

Морално и
грађанско
васпитање

30/45

Активност у учионици

Специфични циљеви :

- ✓ Учење о својим правима (правима деце).
- ✓ Повезивање ових права са вредностима ЕУ.

Материја

- Л• Сликаство
- Довољно за прављење постера
- Простор за кретање (учионица или напољу)

Додатак:

- „Пример права и обавеза“
- „ресурси и дефиниције“

Ову активност су спровели турски и румунски наставници у оквиру Еразмус+ пројекта „Грађани сутрашњице: Заједничка Европа“, који је суфинансирала Европска унија у њиховом Светском селу. Она деци нуди прилику да истраже једну од основних европских вредности: **„промовисање социјалне правде и заштите, једнакости између жена и мушкараца и заштите дечјих права“**, подстичући их да на нови начин сагледају своје свакодневно окружење и богатство континента.

Веза са ЕУ - „Наше заједничке вредности“

Једна
кост

Демократ
ија

Људска
права

1. Интерактивна питања и одговори:

(видети додатак „Ресурси и дефиниције“)

Пример питања за децу:

- „Која права су најближе повезана са вредностима ЕУ?“
- „Које обавезе подржавају ове вредности?“

Можете написати дечје примере на табли и поделити их међу групама .

2. Физичка активност

Дефинишите област (2 мин)

Један угао учионице је означен „страном права“, а други „страном обавеза“.

Игра (7 мин)

Прочитајте реченице, а деца се окрећу ка исправној страни (видети додаток „Примери права и обавеза“).

Кратка дискусија (1 мин)

Деца објашњавају у 1-2 реченице зашто су изабрали једну или другу страну.

3. Финале - „Мапа наших права“

Направите мапу (5 мин):

Постери и/или дигиталне мапе се сакупљају и излажу у учионици.

„Која смо права данас научили?“

„Које обавезе задржавамо данас?“

Права.....

- Иди у школу.
- Да имам породицу која ме штити.
- Да се о мени брину када сам болестан/болесна.
- Играј се и одмарај.
- Да кажем шта мислим, уз поштовање.
- Да би били заштићени од насиља.
- Да има име и националност.
- Да се наједем до ситости.
- Да практикујем своју религију.
- Да живим на сигурном месту.

Обвезнице.....

- Поштујте друге.
- Слушајте моје учитеље.
- Помагање родитељима код куће.
- Реци истину.
- Уради мој домаћи задатак.
- Брига о мојим стварима.
- Поштујте природу.
- Да будем љубазан према својим друговима из разреда.
- Поштујте школска правила.
- Обраћам пажњу на своје здравље

Међународна конвенција о правима детета (CRC):

Међународна конвенција о правима детета (CRC) је међународни уговор који је усвојила Генерална скупштина Генерална скупштина Уједињених нација 20. новембра 1989. Ратификована од стране 196 држава (...), она утврђује права Основне потребе деце. (УНИЦЕФ)

Право на једнакост:

Деца морају бити третирана једнако као и друга деца, свуда у свету, без обзира на њихово порекло, њихов пол, њихова религија, њихова мишљења, њихов инвалидитет, њихова уверења или њихова боја коже.

Право на идентитет:

Свако дете има право на име и држављанство како би увек било заштићено и бринуто од стране својих родитеља. земља.

Право на живот као породица:

Свако дете има право да буде окружено људима који га воле и брину о њему, пре свега родитељима. родитељи, њихова породица или особе именоване да их замене када је то немогуће.

Право на здравље:

Свако дете мора имати могућност да добије медицинску негу ако је болесно, да буде адекватно храњено, да буде заштићено и да има приступ... услови живота који нису опасни по његово здравље.

Право на приватност:

Деца имају право да сачувају личну и интимну сферу у свом свакодневном животу. без обзира на њихов породични живот.

Право на образовање и слободно време:

Деца имају право да иду у школу, да имају приступ знању које ће им помоћи да се припреме за живот као одрасли, да се одмарају, играју и баве рекреативним активностима прилагођеним њиховом узрасту.

Право на правду прилагођену узрасту:

Свако дете има право на правду прилагођену његовом узрасту, уз саветовање специјализованог адвоката. да га брани и од стране судије за малолетнике.

Право на заштиту у ратним временима:

Свако дете мора бити заштићено од рата и његових последица (избеглица, рањеник, заробљеник или присилни да ради за војску).

Право на заштиту од свих облика насиља:

Деца имају право да буду заштићена од свих облика насиља, повреде или бруталности. физичко, ментално или сексуално, напуштање или занемаривање.

Право на заштиту од свих облика експлоатације:

Дете не треба присиљавати да ради у тешким и опасним условима да би преживело. или да издржава своју породицу.

Право да се изрази и да буде саслушан/а о питањима која га/је се тичу:

Деца имају право да слободно изражавају своје мишљење, поштујући притом мишљења других. да претражује, прима и шири информације.

Право детета са инвалидитетом да живи са другима и да воли друге:

Деца са инвалидитетом имају иста права као и сва друга деца, укључујући право на одрастање у инклузивном окружењу које поштује њихове специфичне потребе.

Ове дефиниције долазе из различитих извора: *Браниоци људских права, Бице и Генерални секретари за људска права*